

INVULLEN -->      **Naam:**.....

**Registratienr:**.....

**Volgnr:**.....

## **Tentamen Faillissementsrecht, vrijdag 4 april 2003**

Universiteit Utrecht

Tentamenaanwijzingen:

- \* Het tentamen duurt drie uur: van 14.00 tot 17.00.
- \* U kunt maximaal 100 punten behalen.
- \* U dient de vragen in de daarvoor opengelaten ruimten te beantwoorden.
- \* Tijdens dit tentamen mag u alleen wetteksten raadplegen.
- \* **Controleer**, voordat u begint, dat het tentamenformulier **8 genummerde pagina's** telt.
- \* Lever het tentamen in zijn geheel en aaneengeniet in.
- \* Zie voor verdere instructies en informatie over de uitslag het los verspreide sticker-blad.  
Dat sticker-blad kunt u houden.

Het auteursrecht wordt uitgeoefend door de Faculteit Rechtsgeleerheid, Universiteit Utrecht

### **Casus I**

Op 18 februari 2003 verkoopt Kees Camper BV een caravan aan Janssen. Op 5 maart 2003 wordt de caravan aan Janssen geleverd. Op 4 maart 2003 is Kees Camper BV echter failliet verklaard, welk faillissement overeenkomstig de toepasselijke wetsbepaling op 7 maart 2003 wordt gepubliceerd. Janssen, die niet bekend is met het faillissement van Kees Camper BV, betaalt op 5 maart een bedrag van € 10.000 aan Kees Camper BV. De curator weet van dit bedrag slechts € 1.500 in de boedel te traceren.

(5) **Vraag 1**

Kan de curator de caravan van Janssen opeisen ?

(5) **Vraag 2**

Stel dat Janssen de caravan mag behouden. Kan de curator alsnog van Janssen (gedeeltelijke) betaling vorderen ?

### **Casus II**

Mr. Kerkhof is op 10 oktober 2002 benoemd tot curator in het faillissement van kledingbedrijf Dixy BV te Utrecht. Kort na de faillietverklaring neemt de curator contact op met vervoerder Van Zand BV. Van Zand BV heeft al een aantal weken een partij kleding van Dixy BV onder zich, die zij volgens opdracht bij een filiaal van Dixy BV in Zeist moest afleveren. Van Zand BV heeft een vordering op Dixy BV ter grootte van € 15.000 wegens de openstaande rekening met betrekking tot het vervoer van deze partij kleding uit Italië naar het filiaal van Dixy BV in Zeist. Van Zand BV weigert de partij kleding af te geven aan de curator zolang de curator de openstaande rekening van €

15.000 niet betaalt.

De ING Bank heeft daags voor het faillissement een bezitloos pandrecht verkregen op de partij kleding van Dixy BV die Van Zand BV onder zich heeft. De ING Bank heeft verklaard de executie van de voorraad kleding aan de curator over te laten. De curator heeft contact gelegd met een ondernemer die bereid is bij onderhandse verkoop van de kleding een bedrag van € 20.500 te betalen. Dit is een goede prijs voor de partij kleding. De curator wil graag de kleding zelf aan deze ondernemer verkopen.

De kosten in verband met de verkoop aan de betrokken ondernemer zullen naar schatting € 500 bedragen; de omslag algemene faillissementskosten is naar schatting 40 %.

(5) **Vraag 3**

Hoe kan mr. Kerkhof bewerkstelligen dat zij de kleding voor een bedrag van € 20.500 aan de betrokken ondernemer kan verkopen zonder eerst de rekening van Van Zand BV van € 15.000 te voldoen ?

(10) **Vraag 4**

Stel dat de curator inderdaad de partij kleding aan de ondernemer verkoopt voor een bedrag van € 20.500. Welke bestemming(en) moet mr. Kerkhof het voor de kleding ontvangen bedrag van € 20.500 geven ?

### **Casus III**

Herrie BV verkoopt en levert aan Het Glaasje BV, een café in de Arnhemse binnenstad, voor een bedrag van € 30.000 een nieuwe inventaris. Het Glaasje BV betaalt de koopsom met behulp van een lening van € 30.000 van de GrensBank. De GrensBank wilde aanvankelijk geen lening verstrekken omdat het café verliesgevend zou zijn en Het Glaasje BV bovendien al € 500.000 schuld aan de GrensBank had uit hoofde van een eerder verleend krediet. De GrensBank heeft de lening van € 30.000 uiteindelijk wel verstrekt onder de voorwaarde dat Het Glaasje BV in verband met de lening op de inventaris een bezitloos pandrecht ten behoeve van de GrensBank zou vestigen, en dat Het Glaasje BV daarnaast, in verband met het eerder door de GrensBank aan Het Glaasje BV verleende krediet van € 500.000, ten gunste van de GrensBank een hypotheekrecht zou vestigen op het aan het Glaasje BV toebehorend bedrijfspand waarin het café is gevestigd. Aldus is geschied.

Twee maanden later wordt Het Glaasje BV failliet verklaard. Daags voor de faillietverklaring heeft de Ontvanger in verband met een belastingschuld van € 25.000 bodembeslag gelegd bij Het Glaasje BV. Enkele dagen na de faillietverklaring gaat de GrensBank, gebruik makend van haar positie van pandhouder, over tot uitwinning van de inventaris. De inventaris brengt, na aftrek van de kosten die de Bank heeft gemaakt in verband met de uitwinning, € 20.000 op. De GrensBank gaat, gebruik makend van haar positie van hypotheekhouder, tevens over tot uitwinning van het bedrijfspand. Het bedrijfspand brengt, na aftrek van de kosten die de Bank heeft gemaakt in verband met de uitwinning, € 500.000 op.

(10) **Vraag 5**

Ziet u mogelijkheden voor de curator om de opbrengst van het bedrijfspand van € 500.000 in de boedel te brengen?

**Vraag 6 op de volgende pagina----->**

- (10) **Vraag 6**  
Beschrijf de rechtspositie van de fiscus ten aanzien van de opbrengst van de inventaris van € 20.000.

#### **Casus IV**

Snel Wonen BV verhuurt per 1 december 2002 voor een periode van twee jaar een appartement in de Utrechtse binnenstad aan Jan Jansma. De verschuldigde huur per maand bedraagt € 2.000.

Jansma is overigens een ex-werknemer van Snel Wonen BV. Jansma heeft zijn baan bij Snel Wonen BV in juni 2002 opgezegd wegens een conflict over het door Snel Wonen BV aan hem verschuldigde loon.

Op 1 februari 2003 wordt Snel Wonen BV failliet verklaard.

- (5) **Vraag 7**  
Wat is het vroegst mogelijke tijdstip waarop de curator van Snel Wonen BV de huur kan doen eindigen?  
*(U mag in uw antwoord de in Boek 7A BW opgenomen bepalingen inzake huur buiten beschouwing laten).*

#### **Vervolg casus**

Op 1 maart 2003 constateert de curator dat Jansma de verschuldigde huur over de maanden januari en februari 2003 nog niet heeft betaald. De curator vordert deswege van Jansma een bedrag van € 4.000. Jansma stelt zich op het standpunt dat hij dit bedrag niet aan de curator hoeft te betalen. Hij heeft als ex-werknemer van Snel Wonen BV namelijk nog een vordering van € 4.000 op Snel Wonen BV in verband met achterstallig loon.

**Vraag 8**

- (10) Moet Jansma de vordering van de curator van € 4.000 in verband met de verschuldigde huur voldoen?

**Casus V**

De curator van Kok BV wenst het bedrijf dat door Kok BV in stand werd gehouden, over te dragen aan een nieuwe BV teneinde het bedrijf te redden. Een aantal bedrijfsmiddelen dat zich op het terrein van Kok BV bevindt, is eigendom van derden (leveranciers) aangezien deze leveranciers aan Kok BV onder eigendomsvoorbehoud hebben geleverd en nimmer door Kok BV zijn betaald. Door de fiscus is bodembeslag gelegd op deze bedrijfsmiddelen.

Teneinde het bedrijf van Kok BV aan de nieuwe BV te kunnen overdragen, heeft de curator een nieuwe financier bereid gevonden krediet te verlenen. De curator heeft hierna de leveranciers van de genoemde bedrijfsmiddelen betaald en het bedrijf van Kok BV overgedragen aan de nieuwe BV.

De fiscus is woedend en stelt dat de curator nimmer de beslissing had mogen nemen de leveranciers te betalen en het bedrijf te verkopen aangezien hierdoor de fiscus ernstig in haar verhaalsmogelijkheden is benadeeld. Er waren alternatieve oplossingen voorhanden die per saldo voor de boedel voordeliger zouden uitvallen. De fiscus stelt zich op het standpunt dat de beslissing van de curator jegens hem onrechtmatig is. De curator is het hiermee niet eens.

(10) **Vraag 9**

Beargumenteer het standpunt van de curator dat de genoemde beslissing niet onrechtmatig is.

### **Casus VI**

Hoekstra BV is in 1999 failliet verklaard. Hoekstra BV is in 2000 door insolventie na faillietverklaring ontbonden en het faillissement van Hoekstra BV is geëindigd door het verbindend worden van de slotuitdelingslijst. Een voormalig werknemer van Hoekstra BV is recentelijk ziek geworden en lijdt hierdoor schade. De werknemer blijkt de ziekte te hebben opgelopen tijdens de werkzaamheden die hij verrichtte voor Hoekstra BV. De werknemer vraagt zich af of het mogelijk is dat hij de schade die hij lijdt als gevolg van de werkzaamheden voor Hoekstra BV, alsnog vergoed kan krijgen.

(10) **Vraag 10**

Adviseer de werknemer over de (on)mogelijkheid zijn schade alsnog te verhalen.

### **Casus VII**

Van der Poel, die de Nederlandse nationaliteit heeft, is in het buitenland failliet verklaard. Zijn faillissement is daar opgeheven wegens gebrek aan baten. Volgens het toepasselijke buitenlandse recht is de vordering van crediteur Schut op Van der Poel teniet gegaan.

Schut ontdekt echter dat Van der Poel in Nederland een bankrekening heeft. Hij tracht zich in Nederland te verhalen op de bankrekening van Van der Poel. In de door Schut voor de Nederlandse rechter aangespannen procedure verweert Van der Poel zich met de stelling dat de vordering die Schut op Van der Poel stelt te hebben, naar buitenlands recht teniet is gegaan.

(5) **Vraag 11**

Neem aan dat het faillissement van Van der Poel in Duitsland is uitgesproken en daar is opgeheven wegens gebrek aan baten. Zal de Nederlandse rechter het verweer van Van der Poel honoreren ?

- (5) **Vraag 12**  
Neem aan dat het faillissement van Van der Poel in Mozambique is uitgesproken en daar is opgeheven wegens gebrek aan baten. Zal de Nederlandse rechter het verweer van Van der Poel honoreren ?

### **Casus VIII**

Postma heeft in november 2001 verzocht om toepassing van de schuldsaneringsregeling, aangezien hij niet kon voortgaan met het betalen van zijn schulden. Postma is zijn schuldeisers een bedrag van € 34.000 verschuldigd, welk bedrag hij gezien zijn lage inkomen niet geheel zal kunnen aflossen. Eén van de schuldeisers ontdekt dat Postma het geld dat hij ontvangt voor het schilderwerk dat hij na toepassing van de schuldsaneringsregeling in de avonduren is gaan verrichten, niet afdraagt aan de bewindvoerder. De betrokken schuldeiser stelt de bewindvoerder op de hoogte. Bij navraag door de bewindvoerder blijkt dat Postma het geld inmiddels heeft opgemaakt.

- (5) **Vraag 13**  
Kan de bewindvoerder (nogmaals) betaling vragen van degenen voor wie Postma schilderwerk heeft verricht ?

### **Vervolg casus**

Op 5 december 2002 wordt Postma gebeld door een notaris die hem mededeelt dat zijn overleden tante Ageeth in haar testament een legaat van € 60.000 voor hem heeft opgenomen. Postma stelt zijn bewindvoerder op de hoogte van het legaat.

- (5) **Vraag 14**  
Wat is bij aanvaarding van het legaat het gevolg voor de toepassing van de schuldsaneringsregeling ?

---- einde van het tentamen ----

### **Kern van de juiste antwoorden, tentamen Faillissementsrecht 4 april 2003**

1. Kees Camper BV was ten tijde van de levering beschikkingsonbevoegd (art. 23 en 35 F). Janssen wordt beschermd door art. 35 lid 3 F jo art. 3:86 BW, aangezien de levering voor publicatie geschiedde. Janssen mag de caravan derhalve behouden. (Polak, pag. 64)
2. Janssen heeft bevrijdend betaald. De betaling valt onder art. 52 lid 1 F. (Polak, pag. 68/69.)
3. De vervoerder beroept zich terecht op het retentierecht: art. 3:292 jo 8:30 BW. De curator kan echter de partij kleding opeisen conform art. 60 lid 2 F en met toestemming van de r-c (art. 176 F) verkopen.
4. De opbrengst wordt als volgt verdeeld. Eerst gaan de bijzondere executiekosten eraf. Hierna gaat € 8000 van de opbrengst af (182 F) en het restant gaat naar Van Zand BV. Van Zand BV heeft namelijk een ouder recht dan de pandhouder: zie art. 3:291 BW.
5. Vestiging hypotheek paulianeus? Voldaan aan voorwaarden art. 42 F? Onverplicht (Polak blz. 100), benadeling, wetenschap van benadeling bij Het Glaasje BV en bij GrensBank. Bewijs zou geen probleem hoeven zijn.
6. Door de faillietverklaring vervalt het bodembeslag van de fiscus, art. 33 lid 2 F. De Grens-Bank mag overgaan tot uitwinning op grond van haar pandrecht, art. 57 F. Bij de verdeling van de opbrengst van de inventaris gaat de Ontvanger voor de Bank, art. 21 lid 2 Inv. De curator is ingevolge art. 57 lid 3 F gehouden ten behoeve van de Ontvanger de gehele opbrengst van 20.000 euro op te vorderen. Dit bedrag komt uiteindelijk bij de uitdeling, minus de omslag faillissementskosten art. 182 F, bij de Ontvanger terecht.
7. 39 F niet van toepassing. Ergo: 1 december 2004.
8. Jansma beroept zich blijkbaar op verrekening, art. 53 F. De huurschuld over de maand januari mag Jansma verrekenen met zijn vordering; de huurschuld over de maand februari niet. Jansma zal € 2.000 moeten betalen in verband met de huur.  
Wat betreft het na de faillietverklaring ontstane deel van de huurschuld (de huur over februari) geldt weliswaar dat de schuld voortvloeit uit de voor de faillietverklaring gesloten huurovereenkomst, maar uit HR Tiethoff/NMB weten we dat verrekening van een na de faillietverklaring ontstane huurschuld met een voor de faillietverklaring ontstane vordering die geen verband houdt met de huurovereenkomst, niet is toegestaan.
9. Zie HR Sigmacom II. De curator heeft beleidsvrijheid. Dat er een gunstiger oplossing is, maakt de beslissing niet onrechtmatig. De curator mag ook rekening houden met 'andere belangen'.
10. Zie HR Asbestslachtoffers. De werknemer kan verzoeken om de vereffeningshandelingen te (her)openen op grond van art. 2:23 lid 1 BW. In het kader van deze vereffening kan gepoogd worden van de toenmalige verzekeraar van Hoekstra BV een uitkering te krijgen, welke vervolgens (gedeeltelijk) aan de werknemer ten goede kan komen.
11. De gevolgen van een Duits faillissement worden op grond van art. 4 lid 1 IVo door de Nederlandse rechter gerespecteerd: het verweer van Van der Poel slaagt wanneer hij in Duitsland failliet is verklaard.

12. Wanneer Van der Poel in Mozambique failliet is verklaard, geldt op grond van HR Vleeschmeesters dat de gevolgen van het faillissement in Nederland niet worden erkend. Het verweer van Van der Poel slaagt dan niet.

13. De betalingen hadden de boedel ten goede moeten komen: art. 21 onder 2 en 295 F. De opdrachtgevers kunnen enkel bevrijdend betalen aan de bewindvoerder; Postma is immers beschikkingsonbevoegd. De opdrachtgevers moeten derhalve nogmaals betalen. Zie ook HR ABC.

14. Het legaat valt in de boedel, art. 295 F. Tussentijdse beëindiging kan plaatsvinden op grond van art. 350 lid 3 sub a of b F: de schuldenaar is in staat zijn betalingen te hervatten vanwege het legaat. Hij herkrijgt zijn beschikkingsbevoegdheid. (De vorderingen, voor zover niet voldaan, blijven gewoon afdwingbaar.)